

Livskraft, barnvänlighet och hållbarhet

- med människan i fokus

Malax kommunstrategi 2026–2030



Malax ligger rätt – och vi gör också rätta saker

I en tid som präglas av global instabilitet, säkerhetspolitiska utmaningar och drastiska klimatförändringar blir den lokala gemenskapen viktigare än någonsin. Här i Malax bygger vi trygghet genom att välkomna mångfald, ta vara på möjligheter och arbeta långsiktigt och hållbart i nära samverkan med våra grannkommuner.

Vi bygger vidare på tre teman: livskraft, barnvänlighet och hållbarhet – alltid med människan i fokus. Dessa teman genomströmmar våra målsättningar.

Vi placerar våra invånare i centrum – i dubbel bemärkelse. Vi bygger ett starkt centrum där människor möts och där värme, trygghet och gemenskap får ta plats. Vi utvecklar vår service för att möta invånarnas, föreningarnas och företagens behov. Här formas idéer, samarbeten och framtid.

Från skärgård till skog, från byar till centrum – här möter det lokala det globala och formar en kommun där goda förutsättningar leder till nya möjligheter.

Tillsammans skapar vi gemenskap. Tillsammans skapar vi Malax.



Vision

Malax kommun
skapar förutsättningar
för **människor, företag**
och **föreningar** att verka
och leva tryggt i Malax.

BARNVÄNLIGHET

HÅLLBARHET

LIVSKRAFT

– med människan i fokus!



Värderingar

Följande värderingar lägger grunden för vårt arbete, våra prioriteringar och bemötanden:
Se människan, skapa trygghet och bemöta med värme.

Se människan

Vi utvecklar våra tjänster så att kvaliteten är hög och alla bemöts jämlikt och likvärdigt.

Vi bygger processer som främjar delaktighet och säkerställer att invånare, medarbetare och samarbetspartners blir sedda och hörda.

Skapa trygghet

Vi arbetar systematiskt för att skapa säkra miljöer, tydliga och transparenta processer och beslut.

Vi värnar om miljön och biologisk mångfald.

Vi arbetar för diskrimineringsfri miljö, säkra trafiklösningar och hållbart byggande.

Vi stärker krisberedskap och arbetar för trygghet som syns och känns.

Bemöta med värme

Vi bygger en kultur där mångfalden välkomnas och gemenskapen stärks.

Vi tar emot nya invånare med omtanke och tar hand om varandra.

Vi skapar tillit, nätverk och mötesplatser.

All kommunikation, service och samverkan präglas av värme och professionalism.

Sammanfattning av målsättningar och åtgärder.

1	Malax har ett starkt centrum	Planera och utveckla Yttermalax centrum så att service och boende kan stärkas långsiktigt.	Utveckla biblioteket i Yttermalax och stärka möjligheterna till event utomhus i centrum.	Fortsätta att utveckla Pixne idrottsområde och skapa synergier med lokala konst- och kulturaktörer.				
2	Vi lägger grunden för starkt kunnande	Säkra tillräckliga resurser och kompetens i våra skolor och daghem.	Ta fram och förverkliga en kvalitativ läskunnighets-strategi.	Ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet är självklara teman i daghem och skola.	Företagsfostran börjar tidigt – och vi stärker samverkan mellan skola, primärnäringsringar och näringsliv.	Genom marknadsföring och en tydlig strategi stärks övergången till Gymnasiet i Petalax till ca 50 %.		
3	Nya arbetsplatser skapas lokalt och når ut globalt	Ta i bruk AI- och digitala lösningar som öppnar möjligheter för ny och flexibel service 24/7.	Skapa bättre förutsättningar för befintliga företag att växa.	Skapa lokal sysselsättning, grön omställning, innovation och nyetableringar genom att främja samarbetet mellan lokala företag, tredje sektorn och regionala näringslivet.	Möjliggöra nya former av kreativ och kulturell verksamhet genom samverkan mellan kommun, föreningar och andra kulturaktörer.	Konsten bidrar till att synliggöra mångfald och skapa trivsamma miljöer. Konsten uppstår lokalt, men når ut globalt.	Stärka kommunen som arbetsgivare genom god arbetsmiljö, kommunikation och flexibla arbetssätt.	
4	Vi skapar ett hållbart och tryggt samhälle	Byggande av trygga förbindelser för gång och cykling.	Motivera och locka till aktiviteter som stöder hälsa och välbefinnande.	Planera servicenätet långsiktigt och hållbart, aktuella projekt är Övermalax skola, Petalax daghem och Pixne idrottsområde.	Stärka föreningslivet genom koordinering och gemensamma plattformar, även i samverkan med lokala stiftelser.	Utveckla kommunens arbete med krisberedskap för att stärka samhällets motståndskraft.	Främja mångfald och deltagande, bl.a. genom att införa diskrimineringsfria miljöer och barnkonsekvensanalyser i beslutsfattandet	
5	Malax är det självklara valet att bo, leva och verka i	Koncernstyrningen stöder Malax bostäders arbete att öka tillgången till hyresbostäder.	Kommundelarnas olika boendestyrkor lyfts fram.	Utveckla förutsättningarna för en smidig, säker och fungerande pendling.	Skola och daghem finns nära invånare. Även den finskspråkiga grundläggande utbildningen i Vasa är lättillgänglig.	Ta fram ett skärgårdsprogram som stödjer boende, service och utveckling i skärgårdsområdet.	Främja utvecklingen av hamnar och farleder.	Integrationen av nyanlända utvecklas i Malax för att bli en positiv och välkomnande väg in i samhället.

1 Malax har ett starkt centrum

Målsättning

Malax utvecklar ett tydligt, levande och attraktivt centrum-område som stärker service, gemenskap och livskraft.

Åtgärder

- Planera och utveckla Yttermalax centrum så att service och boende kan stärkas långsiktigt.
- Utveckla biblioteket i Yttermalax och stärka möjligheterna till event utomhus i centrum.
- Fortsätta att utveckla Pixne idrottsområde och skapa synergier med lokala konst- och kulturaktörer.

"Det är roligt att se att tanken om ett ordentligt centrum nu finns med i planen, det behövs!"

"I Malax finns allting du behöver."

Vi lägger grunden för starkt kunnande

Målsättning

Vi lägger grunden för framtiden genom att upprätthålla välfungerande småbarnspedagogik och skola.

Åtgärder

- Säkra tillräckliga resurser och kompetens i våra skolor och daghem.
- Ta fram och förverkliga en kvalitativ läskunnighetsstrategi.
- Ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet är självklara teman i daghem och skola.
- Företagsfostran börjar tidigt – och vi stärker samverkan mellan skola, primärnäringsringar och näringsliv.
- Genom marknadsföring och en tydlig strategi stärks övergången till Gymnasiet i Petalax till ca 50 %.

*”Maalahti
– sisältöä elämään!”*

Nya arbetsplatser skapas lokalt och når ut globalt

Målsättning

Malax skapar förutsättningar för nya arbetsplatser, grön omställning, innovation och lokalt skapande.

*"Malax vågar tänka nytt!
Malax vågar testa nya saker,
men vågar också ändra sig
om det visar att det inte är
rätt eller inte fungerar."*

Åtgärder

- Ta i bruk AI- och digitala lösningar som öppnar möjligheter för ny och flexibel service 24/7.
- Skapa bättre förutsättningar för befintliga företag att växa.
- Skapa lokal sysselsättning, grön omställning, innovation och nyetableringar genom att främja samarbetet mellan lokala företag, tredje sektorn och regionala näringslivet.
- Möjliggöra nya former av kreativ och kulturell verksamhet genom samverkan mellan kommun, föreningar och andra kulturaktörer.
- Konsten bidrar till att synliggöra mångfald och skapa trivsamma miljöer. Konsten uppstår lokalt, men når ut globalt.
- Stärka kommunen som arbetsgivare genom god arbetsmiljö, kommunikation och flexibla arbetssätt.

*"Nära till havet,
nära till Vasa,
goda förbindelser
att komma ut i
världen."*

Vi skapar ett hållbart och tryggt samhälle

Målsättning

Malax stärker gemenskap, trygghet och delaktighet som grund för ett hållbart samhälle.

"Malax har allt: landsbygd, skärgård, livskraftiga företag, fina bostadsområden, bra skolor med ett perfekt läge nära till stan."

Åtgärder

- Bygga trygga förbindelser för gång och cykling.
- Motivera och locka till aktiviteter som stöder hälsa och välbefinnande.
- Planera servicenätet långsiktigt och hållbart, aktuella projekt är Övermalax skola, Petalax daghem och Pixne idrottsområde.
- Stärka föreningslivet genom koordinering och gemensamma plattformar, även i samverkan med lokala stiftelser.
- Utveckla kommunens arbete med krisberedskap för att stärka samhällets motståndskraft.
- Främja mångfald och deltagande, bl.a. genom att införa diskrimineringsfria miljöer och barnkonsekvensanalyser i beslutsfattandet.

"Det bästa med Malax är föreningslivet, skärgården och att man bor på landsbygden men ändå har så nära till stan. Mot 2030 behöver vi se till att alla tänkta bostadsområden hänger ihop med trygga vägar så man kan röra sig säkert i sin vardag."

Malax är det självklara valet att bo, leva och verka i

Målsättning

Malax har en stabil befolkningsutveckling och livskraftiga byar. Vi är det självklara valet att bo, leva och verka i.

Åtgärder

- Koncernstyrningen stöder Malax bostäders arbete att öka tillgången till hyresbostäder.
- Kommundelarnas olika boendestyrkor lyfts fram.
- Utveckla förutsättningarna för en smidig, säker och fungerande pendling.
- Skola och daghem finns nära invånare. Även den finskspråkiga grundläggande utbildningen i Vasa är lättillgänglig.
- Ta fram ett skärgårdsprogram som stödjer boende, service och utveckling i skärgårdsområdet.
- Främja utvecklingen av hamnar och farleder.
- Integrationen av nyanlända utvecklas i Malax för att bli en positiv och välkomnande väg in i samhället.

"I Malax känner man sig välkommen som inflyttad. Här finns ett stort utbud av sådant som behövs och om det är något man saknar finns det inte mer än 20 minuter bort."

Uppföljning och centrala mätare

Kommunen erhåller förnyat erkännande som **barnvänlig kommun** av Unicef 2027

Resultaten i TEAvisari förbättras till att **nå landsgenomsnittet**

Kommunens **ekonomi är i balans.**

Uppföljning

Kommunstyrelsen gör en mellanutvärdering av kommunstrategin till fullmäktige under år 2028.

Invånarantalet är **minst 5 400**

Koldioxidutsläppen **minskar med 80 %** från 2007 till 2030

Program som stöder förverkligandet av kommunstrategin

- Verksamhetsplan för barnvänlig kommun 2025–26
- Velfärdsplan- och berättelse 2026–30 (uppdatering pågår)
- Personalstrategi 2026–30 (uppdatering pågår)
- Jämställdhets- och likabehandlingsplan 2026–30 (uppdatering pågår)
- Program för hållbar utveckling (ska uppdateras)
- Beredskapsplanering 2026
- Bostadspolitiskt program 2024–30
- Skärgårdsprogram (ska uppgöras)
- Kulturprogrammet 2021–30
- Verksamhetsprogram för fritidstjänster (färdigställs 2026)
- Program för främjande av gång och cykling 2025–35

Bakgrundsmaterial

Megatrender

Megatrender är långvariga, omfattande företeelser som förändras långsamt, ofta kopplade till varandra. Globala trender påverkar även lokalt.

Megatrender som vi tar fasta på är

- » förändringar i befolkningsstrukturen
- » digitaliseringen och AI
- » hybridjobb och distansarbete
- » hållbarhetskrisen/klimatförändringen
- » utmaningar i familjers välmående, polarisering i välbefinnandet och hälsan, koncentrationsförmågan och det kreativa tänkandet minskar
- » internationaliseringen t.ex. flerspråkighet och ökad migration i världen, ökad invandring till Finland
- » urbanisering.

+ Styrkor

- Skärgården för boende, fritid och rekreation
- Öppen kultur och välkomnande lokalsamhälle med stark talkoanda
- Företagsamhet som ger dynamik
- Aktivt föreningsliv
- Flexibilitet i organisationen
- Tillgång till industri- och bostadstomter
- Goda fritidsmöjligheter, idrottsområdet Pixne
- Tvåspråkig kommun
- Utbud av offentlig konst och kultur
- Mycket välfungerande småbarnspedagogik och utbildning
- Sysselsättningsläget



+ Möjligheter

- Genom digitalisering förbättra och effektivera processer
- Befrämja en innovativ kultur i hela lokalsamhället
- Tät dialog och låg tröskel för kontakter med invånare, förtroendevalda och personal ger förankring
- Aktiv näringslivspolitik ökar skatteunderlaget
- Förnybar energi produceras i kommunen
- Utrymme att intensifiera samverkan och utveckla strukturer för klustersamarbeten mellan lokalt och regionalt näringsliv och kommunen/Vasek.
- Nya bostadsområden ger möjlighet till ökad inflyttning
- Förändringar tvingar fram nya arbetssätt och kan skapa möjlighet för nya branscher och utveckling
- Välkomna flyktingar och ökad arbetskraftsinvandring
- Klimatomställningen skapar arbete, energiklustret i Vasaregionen
- Föreningslivet reformeras för att verksamhetssätten ska tilltala unga



– Svagheter

- Brist på hyresbostäder i Ytter- och Övermalax
- Hyresbeståndet i behov av modernisering och uppgradering
- Ekonomin sårbar
- Kommunens organisation känslig för ekonomiska risker
- Ökat behov av expertkunskap är svårare att möta i en liten organisation
- Stor variation i befolkningsutveckling mellan olika kommundelar



– Hot

- Ökande skuldbörda och höjda räntor tränger ut finansiering av servicen
- Struktumvandlingen skapar ekonomiska utmaningar för kommunen, riskerar minska antalet arbetsplatser och närservice
- Konkurrens om kompetent arbetskraft försvårar personalförsörjningen
- Klimatförändringen
- Krig i Europa och mellanöstern ger utmaningar även lokalt, flyktingströmmar, finansiell osäkerhet och höjda priser, försvårad handel
- Pandemier ger upphov till arbetskraftbrist, kräver ekonomiska och personalresurser
- Få eldsjälarna i föreningarna
- Att företag flyttar bort eller inte använder lokala underleverantörer
- Att invånare flyttar bort



Befolkningsprognos fram till 2050

– Malax prognostiserade befolkningsutveckling för 2010–2050 i tre scenarier

Baslinjescenariot bygger på en medellångsiktig modellering utan viktningar. Modelleringen ligger närmast strukturen för den tidigare faktiska utvecklingen.

- » I detta scenario kommer kommunens befolkning att minska med 270 invånare fram till 2050, dvs med 4,9 procent. Trots den negativa utvecklingen är den klart starkare än genomsnittskommunen.

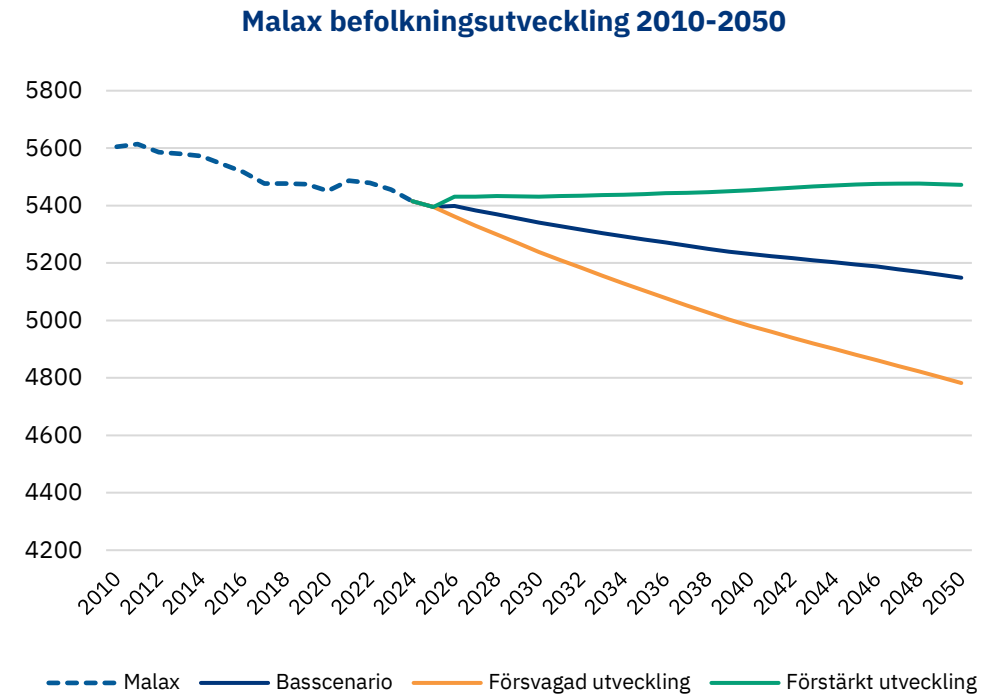
Det förstärkta utvecklingsscenariot betonar de starkare åren i den faktiska utvecklingen och beskriver en framtid där positiva förändringar sker i regionen.

- » I detta scenario kommer kommunens befolkning att öka med 60 invånare fram till 2050, dvs med 1,1 procent. Utvecklingen är klart starkare än genomsnittet för kommuner.

Det försvagade utvecklingsscenariot betonar de svagare utvecklingsåren och beskriver en framtid där negativa förändringar sker i regionen, till exempel i den regionala ekonomin.

- » I detta scenario kommer kommunens befolkning att minska med 630 invånare fram till 2050, eller 11,7 procent. Utvecklingen är dock fortfarande starkare än genomsnittet för kommuner.

Källa: MDIs rapport, Malax kommun



Förändring i utsläpp i Malax

REGION
MALAX

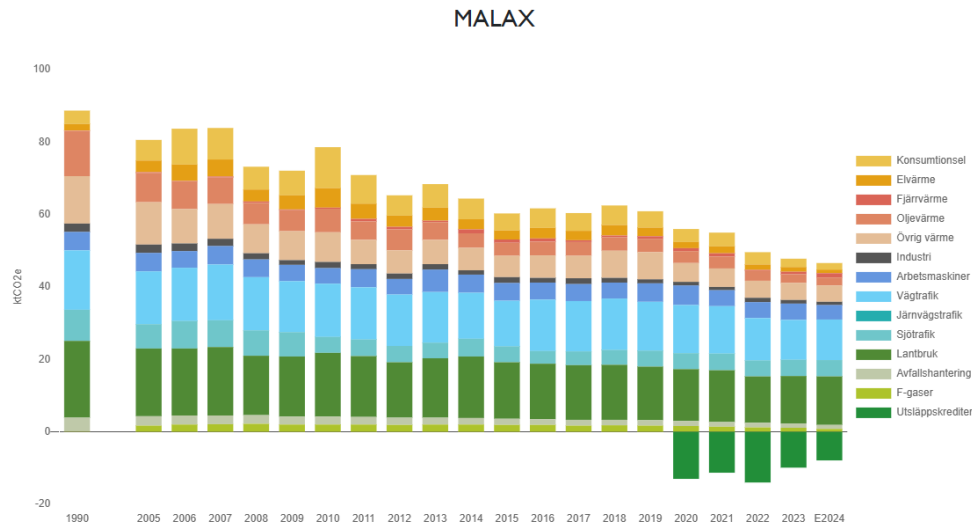
Val av region

BERÄKNINGSMETOD
HINKU-BERÄKNING MED
UTSLÄPPSKREDITER

Val av metod

VÄLJ REFERENSÅR:

2007



E2024 är förhandsinformation om växthusgasutsläpp för år 2024, vars beräkningsprinciper följer den allmänna praxis som gäller för ALas-systemet. På grund av det tillgängliga materialet är beräkningsmetoderna dock inte helt förenliga med den slutliga beräkningen. På grund av detta kan de slutliga resultaten, som ska publiceras under våren 2026, ändras jämfört med förhandsinformationen.

Källa: [SYKE - VHG-utsläpp i kommuner](#)

FÖRÄNDRING I UTSLÄPPEN — MALAX

ALLA UTSLÄPP

2007 - E2024

-54%

FÖRÄNDRING I UTSLÄPPEN — MALAX

UTSLÄPP PER INVÅNARE

2007 - E2024

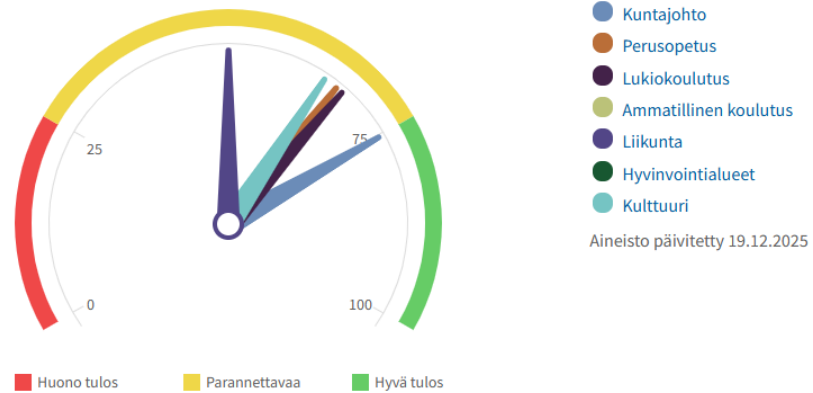
-53%

Kommunens totala utsläpp har förändrats med 2 % jämfört med föregående år. Jämfört med 2007 har de totala utsläppen minskat med -54 %. När kommunens utsläppsutveckling jämförs med det nationella genomsnittet (-46 %), har kommunens utsläppsutveckling varit mer positiv. Jämfört med genomsnittet för landsbygds kommuner (-37 %), har kommunens utsläppsutveckling varit mer positiv. År 2024, var de tre största utsläppssektorerna i kommunen Lantbruk, Vägtrafik och Sjötrafik.

År 2024 var utsläppen per invånare 7.1 tCO₂e, vilket är högre än det nationella genomsnittet (4.7 tCO₂e per invånare). Sedan referensåret 2007 har utsläppen per invånare förändrats med -53 %. Jämfört med genomsnittet för landsbygds kommuner (-26 %) är kommunens utsläpp per invånare mer positiv.

TEAvisari

Kaikki sektorit : Maalahti 2025



Pisteet	Maalahti	Pohjanmaan maakunta	Koko maa
Kaikki sektorit	65	70	72
Kuntajohto	75	85	87
Perusopetus	66	66	64
Lukiokoulutus	67	68	69
Ammatillinen koulutus	..	61	66
Liikunta	50	69	69
Hyvinvointialueet	..	49	59
Kulttuuri	64	74	77

Kaikki sektorit : Maalahti

